

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/41/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3022200226
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:3022200226.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom zo sudcov: Michal Novotný (sudca spravodajca) ako predseda senátu a JUDr. Jana Martinčeková a JUDr. Petra Vysaníková ako členky senátu vo veci žalobkyne: I. I. F., nar. XX. apríla XXXX, U. XXX/XX, C. H., zastúpenej: Advokátska kancelária ŠKODLER & PARTNERS, s.r.o., IČO: 47 238 232, Dobšinského 12, Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia z 20. mája 2022, č. 24393-3/2022-BA, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Správneho súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23 Sas 9/2023 zo 4. decembra 2024 takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť sa zamietá.
- II. Účastníkom sa nepriznáva nárok na náhradu trov kasačného konania.

odôvodnenie:

I.

Administratívne konanie a konanie pred správnym súdom

1. Z administratívnych spisov žalovanej vyplýva, že žalobkyni síce k 31. januáru 2008 zaniklo povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, ale naďalej zostala v platnosti jej licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe. Rozhodnutím z 20. marca 2017 pobočka žalovanej v Považskej Bystrici vyslovila, že povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie žalobkyne nezaniklo 31. januára 2008, ale až 30. júna 2010. Pobočka vyšla z toho, že aj licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe je oprávnením na vykonávanie činnosti podľa § 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2010. Povinné nemocenské a dôchodkové poistenie žalobkyne tak podľa § 21 ods. 1 cit. zák. mohlo zaniknúť až 30. júna 2010 potom, čo jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti za rok 2009 nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu podľa § 138 ods. 9 cit. zák. Napriek odvolaniu žalobkyne ústredie žalovanej svojím rozhodnutím z 15. augusta 2017 potvrdilo rozhodnutie pobočky, a tak obe nadobudli právoplatnosť 28. augusta 2017.

2. Ďalším rozhodnutím z 3. októbra 2017, č. 700-0911932317-GC04/17, pobočka v Považskej Bystrici predpísala žalobkyni za mesiace január 2009 až jún 2010 poistné v celkovej sume 4.296,50 €, podrobne rozčlenené vo výroku a v prílohe rozhodnutia. V odôvodnení uviedla, že žalobkyňa mala do tohto dátumu platiť poistné ako povinne nemocensky a dôchodkovo samostatne zárobkovo činná osoba podľa § 128 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. c) a ods. 11 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. Žalobkyňa v odvolaní namietla nepreskúmateľnosť rozhodnutia, ako aj to, že vo výroku chýba ustanovenie právneho predpisu a že jej žalovaná nedala príležitosť vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia. Okrem toho zdôraznila, že vykonala všetky kroky k ukončeniu prevádzkovania zdravotníckeho zariadenia, a preto sa nemala považovať za samostatne zárobkovo činnú osobu. Po predložení odvolania ústredie žalovanej najskôr rozhodnutím z 1. marca 2018 prerušilo odvolacie konanie.

3. Potom, čo správny súd právoplatne zamietol správnu žalobu žalobkyne proti rozhodnutiu z 15. augusta 2017 (o zániku povinného poistenia) a tunajší súd rozsudkom sp. zn. 9 Sžsk 82/2018 zamietol jej kasačnú sťažnosť, ústredie žalovanej tu preskúmaným rozhodnutím z 20. mája 2022 potvrdilo rozhodnutie pobočky z 3. októbra 2017. Zopakovalo argumentáciu zo svojho rozhodnutia z 15. augusta 2017, že žalobkyňa bola aj po 30. januári 2008 samostatne zárobkovo činnou osobou a týmto rozhodnutím bola táto otázka právoplatne vyriešená. Žalobkyňa tak bola na základe zákona povinná platiť poisťné z príjmov zo samostatnej zárobkovej činnosti až do júna 2010, a keďže ho neodviedla vôbec, muselo jej byť rozhodnutím predpísané. Pobočka pri jeho predpísaní správne vyšla z údajov o týchto príjmoch, ktoré získala od finančnej správy, a predpísala ho v správnej výške. Ústredie považovalo výrok za dostatočne určitý a prípadné obsahové nedostatky rozhodnutia pobočky odstránilo v odvolacom konaní. Záverom zdôraznilo, že podľa § 185 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. mohlo byť konanie začaté aj vydaním rozhodnutia a uvedený zákon nevyžaduje, aby sa účastníkovi dala vopred možnosť vyjadriť sa k jeho podkladom.

4. Správny súd (po zrušení skoršieho zrušujúceho rozsudku č. k. 26 Sa 4/2022-35 rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 7 Ssk 3/2023) tu napadnutým rozsudkom sp. zn. 23 Sas 9/2023 zamietol správnu žalobu, ktorú žalobkyňa podala proti tomuto rozhodnutiu. Na odôvodnenie v zhode so záväzným právnym názorom kasačného súdu odkázal na rozsudok veľkého senátu tunajšieho súdu sp. zn. 1 SVs 5/2022, podľa ktorého ustanovenie § 147 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. nemá účinky preklúzie a žalovaná na premlčanie práva predpísať poisťné prihliada len na námietku. Žalobkyňa námietku premlčania vzniesla až v správnej žalobe, a preto žalovanej nemožno vyčítať, že sa ňou nezaoberala v preskúmanom rozhodnutí. Veľký senát sa v uvedenom rozhodnutí výslovne odklonil od starších odlišných rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a tento postup, ktorý je predpokladaný v § 466 SSP, neporušuje ani legitímne očakávanie žalobkyne. Poisťné za sporné obdobie bolo splatné najneskôr 8. februára 2009 a premlčacia lehota na jeho predpísanie uplynula 8. februára 2019. Prvostupňové rozhodnutie pobočky žalovanej bolo vydané pred týmto dátumom, čo podľa citovaných právnych názorov postačuje. Okrem toho však ústredie žalovanej prerušilo odvolacie konanie od 8. marca 2018 a toto prerušenie trvalo do 6. apríla 2022, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok kasačného súdu sp. zn. 9 Sžsk 82/2018. V uvedenom období tak podľa § 193 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. neplynula premlčacia doba.

II.

Kasačná sťažnosť a vyjadrenia k nej

5. Včas podanou kasačnou sťažnosťou sa žalobkyňa domáha zrušenia tohto rozsudku a vrátenia mu veci na ďalšie konanie. Predovšetkým namietla, že ustanovenie § 147 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. má účinky preklúzie, k čomu odkázala na odlišné stanovisko k rozsudku sp. zn. 1 SVs 5/2022. Zotrvala aj na názore, že poisťné je predpísané až právoplatnosťou rozhodnutia, nie je už jeho vydaním. Poukázala jednak na to, že začatie plynutia premlčacej lehoty na vymáhanie poisťného ustanovenia § 147 ods. 3 a § 151 ods. 1 písm. g) zákona č. 461/2003 Z. z. výslovne viažu na právoplatnosť rozhodnutia o predpísaní poisťného, a jednak na suspenzívny účinok odvolania. Kvôli odkladnému účinku rozhodnutie o predpísaní poisťného nemôže nadobudnúť vykonateľnosť skôr ako právoplatnosť. Právny poriadok podľa nej tiež rozlišuje medzi situáciami, kedy je lehota premlčania alebo preklúzie spojená s právoplatnosťou rozhodnutia, a kedy je zase spojená so začatím konania. Dala do kontrastu na jednej strane napr. § 64 ods. 11 zákona č. 581/2004 Z. z. zdravotných poisťovních, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou v znení neskorších predpisov, § 23 ods. 8 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov, na druhej strane napr. § 83 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z. z. poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve v znení neskorších predpisov, § 24 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Ak by mal pritom zákon č. 461/2003 Z. z. spájať uplatnenie práva predpísať poisťné s vydaním rozhodnutia, zákonodarca by túto skutočnosť výslovne uviedol. Rovnako by podľa nej zákonodarca výslovne uviedol, aj keby vydanie prvostupňového rozhodnutia o predpísaní poisťného bolo spojené so spočítaním lehoty na jeho predpísanie, ako to urobil napr. v § 236 ods. 2 alebo § 237 ods. 2 tohto zákona.

6. Žalovaná navrhla kasačnú sťažnosť zamietnuť, pretože svoje rozhodnutie považovala za správne.

III.

Posúdenie veci kasačným súdom

7. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok v celom rozsahu (§ 453 ods. 1 SSP) a predchádzajúce konanie pred správnym súdom bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) bez ohľadu na uplatnené sťažnostné body (§ 453 ods. 2 v spojení s § 203 ods. 2 SSP).

8. Predmetom prieskumu je rozhodnutie organizačných zložiek žalovanej o predpísaní poistného v zmysle § 144 ods. 1 cit. zákona, podľa ktorého predpíše poistné osobe povinnej odvádzať poistné, ak táto osoba neodviedla poistné vôbec alebo ak ho odviedla v nesprávnej sume. Podľa § 147 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. sa právo predpísať poistné premlčí za desať rokov odo dňa jeho splatnosti. Kasačný súd už v predošlom zrušujúcom rozsudku sp. zn. 7 Ssk 3/2023 odkázal na rozsudok veľkého senátu sp. zn. 1 SVs 5/2022, ktorého právne názory sú podľa § 466 ods. 3 SSP záväzné pre všetky senáty kasačného súdu a na tom nič nemení ani skutočnosť, že niektorí členovia senátu pripojili k rozhodnutiu svoje odlišné stanovisko (podobne napríklad uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 131/2025 a IV. ÚS 291/2025). Možno len zopakovať, že premlčanie práva predpísať poistné podľa cit. ustanovenia neznamená, že by uplynutím premlčacej doby zanikala pohľadávka žalovanej na poistné a jej právo predpísať ho. Naopak, znamená to, že osoba povinná odvieť poistné môže po uplynutí tejto doby namietať premlčanie tohto práva vo vzťahu k poistnému, ktoré do uplynutia tejto doby nebolo predpísané (hoci aj neprávoplatne vydaným) rozhodnutím pobočky žalovanej. Až vznesením takejto námietky sa organizačná zložka žalovanej môže začať zaoberať otázkou, či sa právo predpísať poistné premlčalo. Vychádzajúc z tohto právneho názoru veľkého senátu mala žalobkyňa premlčanie namietať už v konaní pred žalovanou. Podľa zisteného skutkového stavu tak urobila až v správnej žalobe.

9. Veľký senát v cit. rozsudku vyslovil aj právny názor, že podľa už citovaného § 147 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. sa premlčiava právo „predpísať“ poistné. Predpísanie poistného je podľa cit. § 144 ods. 1 cit. zák. úkon organizačnej zložky žalovanej, ktorým určuje osobe povinnej odvieť poistné výšku tohto poistného. Podľa § 177 ods. 5 a § 178 ods. 1 písm. a) ôsmeho bodu cit. zák. o predpísaní poistného rozhoduje v nedávkovom konaní (porov. § 172 ods. 5 cit. zák.) pobočka žalovanej rozhodnutím (§ 210 ods. 1). Ustanovenia § 147 ods. 3 a § 149 ods. 2 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. rozlišujú medzi rozhodnutím o „predpísaní“ poistného a právoplatnosťou tohto rozhodnutia. Z uvedenej úpravy možno usudzovať, že poistné nie je predpísané až právoplatnosťou rozhodnutia, ale už vydaním tohto rozhodnutia voči povinnej osobe. Ak teda prvostupňové rozhodnutie nebolo vydané voči povinnej osobe pred uplynutím desaťročnej lehoty upravenej v § 147 ods. 1 cit. zák., môže táto osoba uplatniť námietku premlčania v odvolaní proti tomuto rozhodnutiu alebo kedykoľvek počas odvolacieho konania (pokiaľ ju už neuplatnila skôr). Len čo však toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť (§ 213 ods. 1), nastupuje namiesto toho podľa § 147 ods. 3 cit. zák. nová šesťročná premlčacia lehota na vymáhanie už predpísaného poistného. Tieto názory sú okrem už citovaného rozsudku veľkého senátu súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe kasačných senátov tunajšieho súdu (porov. napr. rozsudky tunajšieho súdu sp. zn. 6 Ssk 85/2024 a 7 Ssk 67/2024).

10. Z citovaného § 147 ods. 3 nemožno vyvodit', ako sa o to pokúša žalobkyňa, že by okamih plynutia novej premlčacej doby na vymáhanie poistného (právoplatnosť rozhodnutia) musel byť nevyhnutne totožný s okamihom, kedy sa zastavuje premlčacia doba predpísania poistného. Naopak, aj v iných právnych odvetviach je relatívne bežné, že tieto okamihy nie sú totožné. Tak napríklad podľa § 112 Občianskeho zákonníka sa premlčacia doba zastavuje už uplatnením práva, teda v zásade okamihom začatia konania. Ak však bolo toto právo právoplatne priznané, podľa § 110 ods. 1 Obč. zák. nová premlčacia doba plynie v zásade až od vykonateľnosti vydaného rozhodnutia. Okamih, kedy začne plynúť premlčacia doba judikovanej pohľadávky, tak nemusí spadať v jedno s okamihom, kedy sa zastavuje premlčacia doba v základnom konaní. Nesprávny je aj názor žalobkyne, že právny názor veľkého senátu odporuje princípu právnej istoty, lebo odlišne vykladá ustanovenia § 147 ods. 3 a § 151 ods. 1 písm. g) zákona č. 461/2003 Z. z. Ustanovenie § 151 ods. 1 písm. g), podľa ktorého žalovaná odpíše pohľadávku na základe právoplatného rozhodnutia, ktoré z dôvodu uplynutia času nemožno vykonať, totiž nadväzuje na § 148 ods. 2 cit. zák. Podľa tohto ustanovenia právoplatné a vykonateľné rozhodnutie možno vykonať najneskôr do 10 rokov odo dňa nadobudnutia jeho právoplatnosti. Toto ustanovenie tak skutočne upravuje absolútnu prekluzívnu lehotu, a preto § 151 ods. 1 písm. g) cit. zák. pre tento prípad ustanovuje, že pohľadávka sa odpíše aj bez námietky. Pretože predmetom rozhodovania veľkého senátu neboli tieto ustanovenia, veľký senát sa k ich výkladu nevyjadroval. Naopak, § 147 ods. 3 sa týka premlčania výkonu (nie jeho neprípustnosti), a preto sa na odpísanie pohľadávky v tomto prípade vzťahuje ustanovenie § 151 ods. 1 písm. h) zákona č. 461/2003 Z. z. a tohto ustanovenia sa týkal aj výklad veľkého senátu. Jeho výklad tak netrpí žiadnym vnútorným rozporom, ako sa to snaží tvrdiť žalobkyňa.

11. Na uvedených právnych názoroch nemôžu nič nemenia ani odkazy žalobkyne na ustanovenia, ktoré sa týkajú premlčania či preklúzie možnosti ukladať sankcie (pokuty). Hneď skraja treba upozorniť, že aj v tomto smere existujú rozličné názory na to, či pri posudzovaní zachovania lehoty na uloženie sankcie za správny delikt postačuje, aby správny orgán v danej lehote vydal konečné rozhodnutie, alebo toto rozhodnutie musí v tejto lehote aj nadobudnúť právoplatnosť (pozri uznesenie veľkého senátu

tunajšieho súdu sp. zn. 19 SVs 6/2023). Pri ukladaní sankcií za správne delikty (§ 71 ods. 1 SSP) je však omnoho podstatnejšie, že pri nich zásadne platí prezumpcia nevinny dotknutej osoby, ktorá je vyvrátená až právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím [porov. čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 2 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 195 písm. c) SSP]. Zatiaľ čo sankcia je uložená až právoplatným rozhodnutím, povinnosť platiť poisťné vzniká priamo zo zákona a rozhodnutie organizačnej zložky žalovanej o jeho predpísaní len deklaruje, že takáto povinnosť vznikla (porov. rozsudok veľkého senátu tunajšieho súdu sp. zn. 19 SVs 1/2023 a v nadväznosti naň napr. rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 7 Ssk 18/2024). Preto nemožno porovnávať premlčanie (preklúziu) uloženia sankcie a premlčanie predpísania poisťného. Obdobné námietky pritom kasačný súd vo svojej rozhodovacej činnosti vyhodnotil ako nedôvodné (napr. rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 7 Ssk 110/2023 a odmietajúce uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 291/2025).

12. Konečne, kasačný súd nepovažuje za podstatné ani odkazy žalobkyne na ustanovenia § 236 ods. 2 či § 237 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. Podľa § 236 ods. 2 sa právo na vrátenie dávky premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, kedy žalovaná túto skutočnosť zistila, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa, za ktorý sa dávka vyplatila. Tieto lehoty neplynú (napríklad) počas konania o odvolaní. Podobne podľa § 237 ods. 2 sa právo na náhradu neprávom vyplatených súm premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď žalovaná zistila, že sumy sa vyplatili neprávom, najneskôr však uplynutím desiatich rokov odo dňa ich výplaty. Tieto lehoty neplynú počas konania o odvolaní a počas výkonu rozhodnutia. Zo znenia citovaných ustanovení je totiž zrejmé, že v oboch prípadoch sa premlčiava právo na vrátenie (náhradu) vyplatených dávok (plnení). Ich znenie je teda odlišné než znenie ustanovenia § 147 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., ktoré vyslovene hovorí o premlčaní práva predpísať poisťné. Pretože znenie § 236 ods. 2 a § 237 ods. 2 cit. zák. neodkazuje pri vymedzení premlčacej doby na procesný úkon organizačnej zložky žalovanej (predpísanie, rozhodnutie a pod.), mohli by vznikáť pochybnosti o jej plynutí, a preto sa ustanovuje jej spočívanie počas konania o odvolaní. Odlišné znenie cit. § 147 ods. 1 tohto zákona však nemôže viesť k rovnakým pochybnostiam.

13. Ako uviedol už správny súd, v prerokúvanej veci desaťročná premlčacia doba na predpísanie najstaršieho splatného poisťného podľa § 147 ods. 1 cit. zák. uplynula najskôr 8. februára 2019. Poisťné bolo predpísané rozhodnutím pobočky z 3. októbra 2017, teda pred jej uplynutím, čo podľa podaného výkladu znamená, že nemohlo byť premlčané. Na tieto účinky nemá potom vplyv, že preskúmané (odvolacie) rozhodnutie, ktoré potvrdilo prvostupňové rozhodnutie, bolo vydané 22. mája 2022. Pretože správny súd dospel k správnej závere, že na zachovanie premlčacej doby postačovalo, ak bolo počas nej vydané rozhodnutie o predpísaní poisťného, nie je potrebné sa podrobne zaoberať vplyvom cit. § 193 ods. 6 zákona na samotnú premlčaciu dobu, teda či sa má alebo nemá predĺžiť o obdobie prerušenia. Ani to, či odvolacie konanie bolo prerušené do 16. apríla 2022, ako uviedol správny súd, alebo do 16. apríla 2018, ako tvrdila žalobkyňa, by nič nezmenilo na závere, že poisťné bolo včas (teda pred uplynutím premlčacej doby) predpísané už prvostupňovým rozhodnutím pobočky z 3. októbra 2017.

IV.

Záver

14. Na základe uvedených úvah kasačný súd dospel k závere, že nie je daný žiaden zo zákonných dôvodov kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 SSP, a tak ju podľa § 461 SSP rozsudkom (§ 457 ods. 1 SSP) zamietol.

15. O trovách bolo rozhodnuté podľa § 167 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP, keď žalobkyňa vo veci úspech nemala a žalovaná ho síce mala, kasačný súd však nezistil výnimočné dôvody, aby sa jej nárok na náhradu trov priznal.

16. Tento rozsudok prijal senát pomerom hlasov 3:0 (jednomyseľne).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.